

Izvještaj o učešću ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke na 68. zasijedanju Komisije za status žena u Njujorku, 07.03- 12.03. 2024. godine

Ministar ljudskih i manjinskih prava Fatmir Gjeka učestvovao je na 68. zasijedanju Komisije za status žena na poziv generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koja se održava u Njujorku od 11. do 22. marta ove godine.

Ministar Gjeka uzeo je učešće 8. marta na sastanku sa generalnim sekretarom Antoniom Guterešom koji su organizovale vlade Katara i Ruande ispred Grupe prijatelja za rodni paritet.

Ministar je imao čast i priliku da nakon obraćanja generalnog sekretara UN-a Gutereša, podijeli prakse Crne Gore na planu obezbjeđivanja rodnog pariteta. Tu mogućnost pored ministra imali su još samo predstavnici države Pakistan, Irske, Holandije, Katara, Egipta i Ruande. Događaj je bio prilika da ministar predstavi usklađenost nacionalnog okvira za unapređenje rodne ravnopravnosti sa ciljevima održivog razvoja u namjeri da postigne veći nivo rodne ravnopravnosti do 2025. sa fokusom na uvođenje rodne perspektive u javne politike cilju eliminacije diskriminacije žena i smanjenja siromaštva.

Ministar je rekao da Vlada Crne Gore u cilju investiranja u politiku jednakih mogućnosti, radi na uvođenju rodno odgovornog budžetiranja, čime će se doprinijeti boljoj efikasnosti javne potrošnje, boljem kvalitetu usluga i pristupu društvenim resursima.

Događaj je bio prilika da se naglasi privrženost Crne Gore daljem unapređenju položaja žena u Crnoj Gori, kao i osnaživanju rodno osjetljivih grupa kroz uvođenje politika čijim sprobođenjem će smanjiti rodna nejednakost.

Gjeka je istakao da Crna Gora aktivno radi na uvođenju kvota za žene u politici i ekonomiji i dodao da uporedo sa tim, kroz obezbjeđivanje pozitivnih mjera nastoji da omogući ženama da ostvare svoj preduzetnički potencijal.

Ministar Gjeka sastao se sa pomoćnicom Administratora UNDP i direktoricom Regionalnog Biroa za Evropu i Zajednicu Država, Ivanom Živković sa kojom je razgovarao o podršci Kancelarije UNDP u Crnoj Gori Vladi Crne Gore na unapređenju nacionalnih razvojnih politika, 11. marta. Sagovornici su saglasni da je u fokusu te saradnje pitanje strateškog sprovođenja politika rodne ravnopravnosti.

Ministar je ponovio važnost uspješne saradnje sa međunarodnim partnerima na realizaciji nacionalnih politika od kojih je značajna većina kompatibilna sa ciljevima Agedne održivog razvoja 2030 i obavezama iz agende pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. On je saopštio da Vlada Crne Gore intenzivno radi na ubrzavanju ispunjavanja obaveza iz agende pristupanja, te da Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava ima važan udio u pregovaračkim poglavljima 19 i 23.

On je posebno akcentovao ulogu ministarstva, te jačanje kapaciteta zaposlenih u cilju sprovođenja politike zaštite ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. S tim u vezi, ministar je ponovio posvjećenost ovog ministarstva realizaciji zajedničkih projekata i inicijativa i pozvao na dalju saradnju.

U cilju stvaranja većeg prostora za inkluzivne politike i programe, poseban fokus našeg djelovanja usmjeren je na rodno odgovorno budžetiranje, koje prepoznajemo kao ključni instrument u ostvarivanju rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori, rekao je ministar, čime se nastoji osigurati da javni resursi podržavaju jednaku participaciju, pravedniju raspodjelu dobara i smanjenje rodno siromaštva.

Načelnica Odjeljenja za postizanje rodne ravnopravnosti Biljana Pejović učestvovala je na događaju koji su UN Women, UNDP i Svjetska banka, organizovali sa Agencija za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine.

Budući da se mnoge zemlje, uključujući zemlje Zapadnog Balkana suočavaju s izazovima u povezivanju strategija održivog razvoja s nacionalnim politikama i finansijskim mogućnostima za njihovo sprovođenje, što otežava postizanje ambicioznih ciljeva kao što je Cilj 5 iz Agende za održivi razvoj 2030, predmetni događaj imao je za cilj da istraži kritične aspekte usklađivanja strategija održivog razvoja sa javnim politikama.

Cilj događaja bio je davanje odgovora na navedene izazove sprovođenjem rodno senzitivnog pristupa mehanizmima finansiranja, u skladu s prioritetnom temom CSW68 koja se ove godine odnosi na ubrzavanje postizanja rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica smanjenjem siromaštva i jačanjem institucija, te rodno odgovornog budžetiranja.

Pejović je naglasila da je kontinuirana saradnja na unapređenju rodne ravnopravnosti u regionu Zapadnog Balkana jedan od uslova postizanja održivog mira i sigurnosti u ovom regionu. Ona je istakla činjenicu da je za puno ostvarivanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u zemljama Zapadnog Balkana neophodna konkretna i kontinuirana regionalna saradnja po pitanju pitanju zajedničkih strateških prioriteta u skladu sa relevantnim nacionalnim politikama i međunarodnim obavezama.

Ministar Gjeka se sastao sa ministarkom za žene i rodnu ravnopravnost Čilea Antoniom Orelanom. Sastanak je bio prilika da ministri razmjene prakse i iskustva svojih zemalja u oblasti unapređenja položaja žena i rodne ravnopravnosti. Sagovornici su saglasni da u obje zemlje postoje patrijarhalni stavovi i stereotipi po pitanju rodno uloga, što nastavlja da ugrožava socijalni status, autonomiju, učešće žena u donošenju odluka, te ekonomsku emancipaciju i doprinosi diskriminaciji i rodno zasnovanom nasilju. Ministri su razmjenili informacije u vezi strateškim odgovorom svojih zemalja na predmetne izazove i predloge modela za eliminaciju diskriminatornih praksi.

Ministarka Orelana predstavila je kandidaturu predstavnice Čilea gospođe Patsili Toledo, za učešće u radu Komiteta za eliminaciju svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW) i zamolila za eventualnu podršku Crne Gore njenoj kandidaturi.

Zvaničnici su razgovarali i na temu stabilnosti i bezbjednosti u svijetu, s osvrtom na aktuelne sukobe i s tim u vezi, ministar Gjeka iskoristio je priliku da pomene da Crne Gora namjerava da se kandiduje za članstvo u Savjetu bezbjednosti naredne godine. Sa te pozicije, Crna Gora bi dodatno potvrdila svoj međunarodni kredibilitet, rekao je Gjeka i dodao da bi i Čile mogao svojim glasom doprinijeti dobijanju članstva Crne Gore u tom savezu.

68. zasijedanje Komisije za status žena započelo je 11. marta. Ovogodišnja tema za CSW68 odnosi se na ubrazavanje ostvarivanja rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojčica kroz suočavanje s siromaštvom i jačanje institucija i finansiranje s rodnom perspektivom.

Ministar Gjeka imao je istupanje 12. marta, drugog dana zasijedanja Komisije. Ministar je istakao posvjećenost Vlade Crne Gore ostvarivanju rodne ravnopravnosti sa fokusom na eliminaciju siromaštva i implementaciju rodne perspective. On je naglasio da Vlada Crne Gore aktivno saraduje sa međunarodnim partnerima, posebno Kancelarijom UNDP i Misijom OEBS, ali i drugim organizacijama na regionalnom i globalnom nivou, te da projekti u kojima Ministarstvo učestvuje obuhvataju spektar aktivnosti u oblasti postizanja rodne ravnopravnosti poput obuka novinara/ki, jačanja kapaciteta u upravi i podršku protiv govora mržnje.

Ministar Gjeka je izjavio da se Crna Gora suočava sa ključnim izazovom promjene društvenih normi i stereotipa koji doprinose nejednakostima između polova dok tradicionalne rodne uloge i očekivanja ograničavaju i dalje mogućnosti žena u politici, ekonomiji i drugim sferama društva. On se pozvao na nacionalni strateški dokument za postizanje rodne ravnopravnosti koji je uključio niz inovacija usmjerenih ka poboljšanju položaja žene u crnogorskom društvu. Ključni elementi odnose se na jačanje pristupa žena političkim funkcijama putem povećanja izborne kvote za manje zastupljeni pol. Takođe, strategija prepoznaje potrebu za unapređenjem javnih politika kroz orodnjavanje, uz osnivanje Alimentacionog fonda radi zaštite ekonomskih prava žena, rekao je ministar.

On se zahvalio na uspješnoj dugogodišnjoj saradnji agencijama Ujedinjenih nacija, ponovivši važnost rodno odgovornog budžetiranja kao oruđa u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i stvaranju društva u kojem svaki pojedinac/ka bez obzira na pol i rod ima jednake mogućnosti i prava. Ministar je poručio da će Crna Gora nastaviti intenzivno i odgovorno da unapređuje kapacitete i implementira rodno odgovorno budžetiranje.

Komisija za status žena okupila je sve relevantne aktore/ke, visoke zvaničnike/ce i predstavnike/ce civilnog društva, eksperte/kinje za rodnu ravnopravnost.

Ovogodišnje zasijedanje imalo je za fokus procijenu stanja rodne ravnopravnosti na globalnom nivou, identifikovanje prioriteta i strategija za napredovanje i finansiranje

rodne ravnopravnosti u vezi s ekonomijom brige, neplaćenim radom za njegu, socijalnom zaštitom i radnom snagom, identifikovanje prioriteta i strategija za olakšavanje dinamične razmjene ideja među različitim akterima/kama, uključujući predstavnike/ce vlade, članove/ce civilnog društva, ekspertske nivo u cilju doprinosa razvoju konkretnih daljih politika u oblasti.

Ishod razmatranja ove teme tokom 68. sjednice Komisije biće oblikovan u dogovorenim zaključcima koji će se pregovarati među svim državama članicama.

U sastavu delegacije, pored ministra ljudskih i manjinskih prava, bile su načelnica odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti Biljana Pejović i šefica Kabineta Sanja Žugić.

Troškove puta i boravka delegacije snosilo je Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava.